

REPUBLIKA HRVATSKA
VIROVITIČKO-PODRAVSKA ŽUPANIJA
GRAD SLATINA
GRADSKO IZBORNO POVJERENSTVO

KLASA: 026-02/15-01/24
URBROJ: 2189/02-GIP-16-1
Slatina, 1. veljače 2016.

PODSJETNIK
o radu biračkih odbora za izbor članova Vijeća mjesnih odbora
na području Grada Slatine

UVOD

I PROMATRAČI

II RAD BIRAČKOG ODBORA PRIJE POČETKA GLASOVANJA

1. Uređivanje prostorija u kojima će se glasovati na biračkom mjestu
2. Priprema biračkog odbora za početak glasovanja

III RAD BIRAČKOG ODBORA ZA VRIJEME GLASOVANJA

1. Općenito
2. Postupci članova biračkih odbora u provedbi postupka glasovanja
3. Glasovanje birača s potvrdom
4. Glasovanje nepismenih osoba ili osoba s tjelesnom manom
5. Glasovanje osoba koje nisu u mogućnosti pristupiti na biračko mjesto

IV UTVRĐIVANJE REZULTATA GLASOVANJA

1. Postupci nakon zatvaranja biračkog mjesta, a prije početka prebrojavanja glasova
2. Prebrojavanje glasova
3. Ispunjavanje zapisnika o radu biračkog odbora

V DOSTAVA IZBORNOG MATERIJALA

Odlukom Gradskog vijeća Grada Slatine od 15. prosinca 2015. godine raspisani su izbori za članove vijeća mjesnih odbora na području Grada Slatine.

Gradskog izbornog povjerenstvo Grada Slatine dostavit će svakom biračkom odboru slijedeći izborni materijal i pribor za glasovanje.

- tiskanice zapisnika o radu biračkog odbora izbor članova vijeća mjesnih odbora _____,
- glasačke listiće za kandidacijske liste članova vijeća mjesnog odbora,
- izvod iz popisa birača,
- sve kandidacijske liste (ogläse) s pregledno navedenim imenima svih kandidata za članove vijeća mjesnih odbora,
- glasačke kutije s priborom za pečaćenje,
- više kemijskih i grafitnih olovaka,
- više omotnica za: važeće glasačke listiće, nevažeće glasačke listiće, neupotrebijene glasačke listiće, zapisnike o radu biračkog odbora...

I PROMATRAČI

Političke stranke i birači koji su predložili kandidacijske liste za izbor članova vijeća mjesnog odbora, promatrači nevladinih udruga registriranih u Republici Hrvatskoj kao i nevladine udruge koje djeluju na području neovisnog promatranja izbornih postupaka i/ili promicanja ljudskih i građanskih prava imaju pravo odrediti promatrače koji će pratiti provedbu izbora tijekom čitavog izbornog postupka.

Predsjednik ili član biračkog odbora prije nego promatraču dozvoli promatranje rada biračkog odbora, zatražit će na uvid:

- a) **od promatrača kojeg je predložila registrirana politička stranka**
 - potvrdu političke stranke koja ga je odredila,
- b) **od promatrača kojeg su predložili birači koji su predložili kandidacijsku listu grupe birača**
 - potvrdu podnositelja prijave nezavisne kandidacijske liste,
- c) **od promatrača nevladine udruge**
 - potvrdu nevladine udruge koja ga je odredila, koja mora, uz ostalo, sadržavati i podatak koje je izbornog tijelo izdalo dozvolu, uz navođenje broja i datuma dozvole,

Potvrde zamjenjuju POPIS promatrača izdan i ovjeren od strane Gradskog izbornog povjerenstva.

Promatrači imaju pravo uvida u sav izborni materijal i promatranja cjelokupnog izbornog postupka.

Ako nedostatak prostora ili drugi neotklonjivi razlozi ne dopuštaju istovremeno promatranje rada biračkog odbora svim promatračima, birački odbor može ograničiti broj promatrača. Broj promatrača pojedine političke stranke, grupe birača koji su predložili kandidacijsku listu ili pojedine nevladine udruge, ne može se ograničiti na manje od jednog promatrača. Ovo ograničenje ne odnosi se na strane promatrače.

Promatrač ne smije ometati rad biračkog odbora, niti odgovarati na eventualne upite birača. Promatrač je dužan, u slučaju da mu se birač obrati, uputiti ga predsjedniku ili članu biračkog odbora.

Ukoliko promatrač ometa rad, predsjednik biračkog odbora će ga usmeno opomenuti, a ako promatrač unatoč opomeni nastavi s ometanjem, predsjednik biračkog odbora je ovlašten udaljiti promatrača s biračkog mjesta.

Promatraču je dopušteno:

- prisustvovati radu biračkog odbora od pripremanja biračkog mjesta prije njegovog otvaranja, za vrijeme glasovanja, prebrojavanja glasačkih listića i utvrđivanja rezultata glasovanja te predaje izbornih materijala nadležnom izbornom povjerenstvu;
- dolaziti i odlaziti s biračkog mjesta ne remeteći postupak glasovanja i rad biračkog odbora;
- predsjedniku biračkog odbora ukazivati na eventualne nepravilnosti, pri čemu nije ovlašten davati upute biračkom odboru;
- stavljati obrazložene primjedbe na rad biračkog odbora.

Promatraču nije dopušteno:

- nositi oznake, značke ili materijale neke političke stranke, kandidacijske liste ili kandidata,
- tonsko ili video snimanje,
- na bilo koji način utjecati na birače.

UPUTE ZA RAD BIRAČKOG ODBORA

II RAD BIRAČKOG ODBORA PRIJE POČETKA GLASOVANJA

1. Uređivanje prostorija u kojima će se glasovati na biračkom mjestu

Predsjednik i članovi (zamjenici) biračkog odbora trebaju **najkasnije jedan sat** prije početka glasovanja doći u prostorije u kojima će se glasovati na biračkom mjestu, radi njihova uređenja.

Birački odbor provjerit će da li je sav promidžbeni materijal uklonjen s biračkog mjesta i iz neposredne blizine birališta, u protivnom će to učiniti članovi biračkog odbora.

Birački odbor na svakom biračkom mjestu dužan je, neposredno prije otvaranja birališta, vidljivo istaknuti sve kandidacijske liste (oglase) s pregledno navedenim imenima svih kandidata za koju se glasuje.

U prostorijama u kojima će birači glasovati ne smiju biti istaknuti stranački simboli i fotografije te drugi simboli i oznake, osim državnih simbola u skladu s Ustavom Republike Hrvatske i Zakonom o grbu, zastavi i himni Republike Hrvatske te zastavi i lenti predsjednika Republike Hrvatske kao što su grb Republike Hrvatske, zastava Republike Hrvatske te obilježja županija, gradova, odnosno općina sukladno njihovom statutu te oznake, obilježja Europske unije.

Kod uređenja prostorija mora se osigurati tajnost glasovanja glasačkim paravanima ili sličnim sredstvima tako da nitko iz ostalog dijela prostorije ne može vidjeti kako je glasač popunio glasački listić.

Birački odbor će na svako mjesto, na kojem će birači popunjavati glasačke listiće, staviti kemijske olovke.

2. Priprema biračkog odbora za početak glasovanja

Predsjednik i članovi biračkog odbora pregledat će primljeni izborni materijal i rasporediti ga za početak glasovanja i to:

- utvrditi broj glasačkih listića tako da se provjeri prvi i posljednji serijski broj,
- provjeriti tiskanice zapisnika o radu biračkog odbora,
- provjeriti izvode iz popisa birača za to biračko mjesto,
- pregledati glasačku kutiju i, nakon što se uvjere da je prazna, **izvršiti pečaćenje glasačke kutije na mjestu na kojem se otvara**,
- na prednju stranu glasačke kutije istaknut će glasački listić kakav se ubacuje u tu glasačku kutiju,
- rasporediti poslove članova biračkog odbora tako da predsjednik biračkog odbora ili član kojeg on odredi ima zadatak provjeravati da li je birač upisan u izvod iz popisa birača i zaokruživati redni broj ispred imena birača koji je pristupio glasovanju, drugi član uručuje glasački listić biraču i objašnjava način glasovanja, a treći član se brine da birač glasački listić ubaci u odgovarajuću glasačku kutiju i nadzire birače koji čekaju u redu.

Ako to dopuštaju mogućnosti (istovremena prisutnost više članova, odnosno zamjenika članova biračkog odbora na biračkom mjestu) može se za obavljanje navedenih poslova odrediti i više osoba koje će **zajednički** obavljati pojedine poslove.

III RAD BIRAČKOG ODBORA ZA VRIJEME GLASOVANJA

1. Općenito

Glasovanje traje neprekidno *od 07,00 sati do 19,00 sati dana 14. veljače 2016. godine.*

U 19,00 sati zatvara se biralište, ali će se biračima koji se zateknu na biralištu omogućiti glasovanje i nakon 19,00 sati.

Za cijelo vrijeme glasovanja na biračkom mjestu **neprekidno** moraju biti nazočni **svi članovi biračkog odbora ili njihovi zamjenici**.

Predsjednik biračkog odbora brine se o održavanju reda i mira za vrijeme glasovanja.

U slučaju potrebe predsjednik biračkog odbora zatražit će pomoć policije koja će, kada dođe na biralište po pozivu, postupiti po njegovim uputama u okviru zakonskih ovlasti.

Nitko ne smije doći na biralište naoružan, osim službenih osoba policije od kojih je zatražena pomoć.

2. Postupci članova biračkog odbora u provedbi postupka glasovanja

Predsjednik biračkog odbora, odnosno član biračkog odbora **zadužen za provjeru birača**, u izvodu iz popisa birača utvrđuje identitet birača uvidom u osobnu iskaznicu (ili putovnicu, vojnu iskaznicu ili vozačku dozvolu) birača i, nakon što utvrdi da je birač upisan u odgovarajući izvod, zaokružuje kemijskom olovkom redni broj ispred imena birača.

Član biračkog odbora **zadužen za uručenje glasačkih listića** biračima predaje odgovarajuće glasačke listiće i daje usmene upute o načinu glasovanja i to, primjerice, kako slijedi:

“Otiđite do slobodnog mjesta određenog za glasovanje i kemijskom olovkom zaokružite broj ispred samo jedne kandidacijske liste za koju želite glasovati. Presavijte glasački listić najmanje na pola i ubacite ga u glasačku kutiju.”

Član biračkog odbora **zadužen za nadziranje glasačkih kutija** mora uputiti birača da glasački listić ubaci u glasačku kutiju i mora se nalaziti čitavo vrijeme u takvom položaju da u svakom trenutku može vidjeti glasačku kutiju.

U slučaju da se **glasačka kutija** potpuno napuni **ne smije se prazniti prije završetka glasovanja na biračkom mjestu**, već se mora zapečatiti tako da je u cijelosti zapečaćen otvor kroz koji se ubacuje glasački listići. Takva puna glasačka kutija odlaže se na odgovarajuće mjesto – vidljivo članovima biračkog odbora. Na mjesto pune glasačke kutije stavlja se nova glasačka kutija, također pregledana da je potpuno prazna i zapečaćena.

3. Glasovanje birača s potvrdom

U slučaju da na biralište pristupi birač koji nije upisan u izvod iz popisa birača, predsjednik biračkog odbora neće mu dozvoliti glasovanje, osim ukoliko birač potvrdom tijela nadležnog za vođenje popisa birača, dokaže da ima pravo glasovati na tom biračkom mjestu.

Ako birač potvrdom dokaže da ima pravo glasovati na tom biračkom mjestu, uručuje mu se glasački listić, a potvrda se zadržava i prilaže izvodu iz popisa birača. Birači koji su glasovali uz potvrdu **poimenično** će se navesti u zapisnik o radu biračkog odbora (**strana 2. odjeljak VI, stupac a**), kao i **broj** takvih birača (**strana 3. odjeljak VII, točka 5.**).

4. Glasovanje nepismene osobe ili osobe s tjelesnom manom

Ako na biračko mjesto pristupi birač koji zbog kakve tjelesne mane (slijepa osoba, osoba bez ruku i sl.) ili zbog toga što je nepismen, ne bi mogao samostalno glasovati i na biračko mjesto dođe s drugom osobom (koja ne smije biti član biračkog odbora) koja je pismena i koja će za njega, po njegovoj ovlasti, zaokružiti redni broj ispred naziva liste za koju takav birač glasuje, predsjednik biračkog odbora dozvolit će takvo glasovanje te će zabilježiti ime i prezime takvog birača, radi uvođenja u zapisnik o radu biračkog odbora (**strana 2. odjeljak VI, stupac b**).

5. Glasovanje osobe koja nije u mogućnosti pristupiti na biračko mjesto

Birački odbor omogućit će glasovanje biraču koji nije u mogućnosti pristupiti na biračko mjesto radi glasovanja (jer je bolestan kod kuće, invalidna ili nepokretna osoba ili slično) ako izrazi želju da glasuje i pravovremeno obavijesti o tome birački odbor, te ukoliko birački odbor procjeni da će takvo glasovanje moći provesti bez ometanja glasovanja na biračkom mjestu – osobama koje dojavu želju za glasovanjem do 12,00 sati, a nisu u mogućnosti pristupiti na biračko mjesto, u pravilu treba ovo pravo omogućiti.

U tu svrhu predsjednik biračkog odbora odredit će najmanje dva člana ili zamjenike članova biračkog odbora koji će doći na mjesto gdje se birač nalazi i omogućiti mu tajno glasovanje. Pri tome će birač sam sastaviti glasački listić u zasebnu omotnicu (kuvertu) i zatvoriti je u prisutnosti članova biračkog odbora.

Na omotnici (kuverti) upisat će se oznaka da je birač glasovao za kandidacijsku listu za izbor članova vijeća mjesnog odbora. Članovi biračkog odbora omotnicu (kuvertu) ubacit će u odgovarajuću glasačku kutiju na biračkom mjestu.

Birači koji su glasovali na navedeni način poimenično će se navesti u zapisnik o radu biračkog odbora (**strana 2, odjeljak VI, stupac c**).

IV UTVRĐIVANJE REZULTATA GLASOVANJA

1. Postupci nakon zatvaranja biračkog mjesta, a prije početka prebrojavanja glasova

Predsjednik biračkog odbora utvrdit će da su se na biračkom mjestu, nakon njegovog zatvaranja, ostale samo one osobe koje mogu prisustvovati postupku utvrđivanja rezultata glasovanja:

- članovi biračkog odbora, odnosno njihovi zamjenici,
- promatrači političkih stranaka,
- promatrači birača koji su predložili nezavisne kandidacijske liste,
- promatrači nevladinih udruga,
- strani promatrači,

a sve ostale osobe udaljit će s birališta.

Birački odbor **pripremit će prostoriju birališta za postupak prebrojavanja glasova**, po mogućnosti tako da se u sredini prostorije postavi više stolova (ili jedan veći stol), tako da članovi biračkog odbora, odnosno njihovi zamjenici mogu sjesti oko stola na kojem će se vršiti prebrojavanje glasova, te time omogućiti promatračima promatranje postupka prebrojavanja glasova, a da ničim ne ometaju rad biračkog odbora.

2. Prebrojavanje glasova

Predsjednik biračkog odbora upućuje prisutne u postupak prebrojavanja i određuje redosljed prebrojavanja:

- prebrojavanje glasova i utvrđivanje rezultata glasovanja vršit će se tako da svi prisutni članovi, odnosno zamjenici članova biračkog odbora **zajednički započinju i dovršavaju** čitav postupak brojanja i utvrđivanja rezultata glasovanja na biračkom mjestu,
- niti jedan od članova, odnosno zamjenika članova biračkog odbora u tijeku postupka prebrojavanja glasova, **ne može kod sebe imati kemijsku olovku, nalivpero ili slično sredstvo za pisanje, već samo grafitnu olovku** (kemijska olovka uzima se i koristi tek pri ispunjavanju zapisnika o radu biračkog odbora, nakon čega se ponovno odlaže),

Redosljed radnji

Birački odbor najprije će prebrojiti **neupotrebljene** glasačke listiće i staviti ih u posebno označenu omotnicu, zapečatiti je te upisati broj listića.

Nakon toga će birački odbor, na način predviđen u odjeljku VII točka 4. i 5. **utvrditi broj birača koji su pristupili glasovanju.**

Potom će utvrditi koliko je prema popisu za glasovanje *glasovalo birača* – tako da **zbroji zaokružene redne brojeve** ispred imena birača koje je birački odbor zaokružio kao znak da je birač pristupio glasovanju.

Članovi biračkog odbora **otvorit će glasačku kutiju** i pristupiti prebrojavanju listića tako da će **prebrojiti sve glasačke listiće koji su se našli u glasačkoj kutiji.**

Zatim **odvaja važeće glasačke listiće od nevažećih** glasačkih listića koje stavlja u posebno označenu omotnicu na kojoj upisuje broj nevažećih listića.

Nevažeći glasački listići su:

- nepopunjeni glasački listići,
- tako popunjeni glasački listići iz kojeg se na siguran i nedvojben način ne može utvrditi za koju kandidacijsku listu je birač glasovao,
- glasački listić na kojem je birač glasovao za dvije ili više kandidacijskih lista.

Cijelom postupku odvajanja i brojanja glasačkih listića moraju neprekidno biti nazočna **najmanje tri** člana biračkog odbora ili njihovi zamjenici.

Cijeli postupak odvajanja i brojanja nevažećih listića, odnosno brojanja važećih listića vrši se tako da mu prisustvuju i zajednički obavljaju **svi nazočni** članovi biračkog odbora, odnosno njihovi zamjenici.

Nakon odvajanja nevažećih glasačkih listića birački odbor **brojanjem** važećih glasačkih listića utvrđuje koliki je broj glasova dobila svaka kandidacijska lista.

Zapisnik o radu biračkog odbora, birački odbor sastavit će nakon što je dovršen postupak utvrđivanja rezultata izbora po svim glasačkim kutijama (ukoliko je bilo glasačkih kutija sa istovrsnim glasačkim listićima).

3. Ispunjavanje zapisnika o radu biračkog odbora

Uvod i odjeljci I-V stranica 1

Birački odbor će najprije ispuniti **prvu stranicu** zapisnika i navesti sve tražene podatke.

Odjeljak VI stranica 2

Zapisnik o radu biračkog odbora popunjava se tako da se **u prvom okomitom stupcu** upiše redni broj te ime i prezime birača koji je glasovao temeljem potvrde, **u drugom okomitom stupcu** upiše redni broj te ime i prezime birača koji je zbog kakve tjelesne mane ili zbog toga što je nepismen glasovao uz pomoć druge osobe, a **u trećem okomitom stupcu** redni broj te ime i prezime birača kojem je birački odbor omogućio glasovanje izvan biračkog mjesta (bolestan kod kuće i sl.).

Odjeljak VII stranica 3 i 4

Nakon utvrđivanja rezultata glasovanja birački odbor će tražene podatke ubilježiti pod:

1. **ukupan broj glasačkih listića** koje je birački odbor preuzeo,
2. **ukupan broj neupotrbljenih glasačkih listića** koji su ostali na biračkom mjestu,
3. **broj birača upisanih u izvodu iz popisa birača** (upisuje se broj s kojim je zaključen izvod iz popisa birača dostavljen na to biračko mjesto) – **A**
4. **broj birača koji su glasovali prema izvodu iz popisa birača** broj zaokruženih rednih brojeva ispred imena birača u izvodu iz popisa birača) – **B**
5. **broj birača koji su glasovali na temelju potvrde**, jer se nisu našli na izvodu iz popisa birača za to biračko mjesto, ali su potvrdom dokazali da imaju biračko pravo – **C**
6. **ukupan broj birača na biračkom mjestu** – utvrđuje se na način da se ukupnom broju birača upisanom u izvod iz popisa birača (**A**) pribroji broj birača glasovali na temelju potvrde (**C**)

Dakle, **ukupan broj birača na biračkom mjestu = A+C**

7. **ukupan broj birača koji je glasovao** na tom biračkom mjestu – utvrđuje se na način da se broju birača koji su glasovali prema izvodu iz popisa birača (**B**) pribroji broj birača glasovalo na temelju potvrde (**C**)

Dakle, **broj ukupno glasovalo birača = B+C**

8. ukupan broj glasačkih listića nađenih u glasačkoj kutiji – $D = E+F$

Ukupan broj glasačkih listića koji su bili u glasačkoj kutiji ($D=E+F$), mora biti isti ili manji od ukupnog broja birača koji su glasovali na biračkom mjestu ($B+C$).

Ako je broj glasačkih listića u glasačkoj kutiji (točka 6. zapisnika) veći od broja birača koji su glasovali (točka 7. zapisnika), birački odbor prekida utvrđivanje rezultata glasovanja na tom biračkom mjestu i sav izborni materijal odmah zapečaćuje i upućuje nadležnom gradskom izbornom povjerenstvu.

9. a) ukupan broj važećih glasačkih listića – E

b) ukupan broj nevažećih listića – F

Nakon toga upisuju se **rezultati glasovanja** s brojem glasova koje je dobila pojedina kandidacijska lista.

Odjelci VIII i IX stranica 4 (OMS-8)

Unose se podaci o promatračima koji su promatrali rad biračkog odbora, da li su imali primjedbe te da li su članovi biračkog odbora imali primjedbe, kao i podaci o vremenu i mjestu sastavljanja zapisnika.

Primjedbe promatrača treba upisati u zapisnik (strana 4, točka VIII b).

Ukoliko ima više primjedbi ili su tako opširne da ne stanu u zapisnik, promatrač ih je dužan u pisanom obliku predati biračkom odboru radi prilaganja zapisniku o radu biračkog odbora. Birački odbor je dužan zaprimiti takvu pisanu primjedbu promatrača, priložiti je zapisniku i o tome izdati potvrdu. U potvrdi će navesti ime i prezime promatrača koji je predao pisanu primjedbu te mjesto i vrijeme predaje primjedbe

Promatrač ima pravo zahtijevati prijepis, odnosno presliku zapisnika o radu biračkog odbora, koji svojim potpisima ovjeravaju svi članovi biračkog odbora, a birački odbor je dužan isti izdati.

Zapisnik će potpisati prisutni promatrači te prisutni predsjednik i članovi biračkog odbora i njihovi zamjenici.

V DOSTAVA IZBORNOG MATERIJALA

Zapisnike o svom radu sa svim primljenim izbornim materijalima dostavlja birački odbor (predsjednik, članovi biračkog odbora i njihovi zamjenici koji su potpisali zapisnik) izbornom povjerenstvu grada najkasnije do 07,00 sati 16. veljače 2016. godine.

Nadležno izbornu povjerenstvo izdat će biračkom odboru potvrdu o primljenom izbornom materijalu.

Promatrači mogu pratiti članove (zamjenike) biračkih odbora do trenutka predaje izbornih materijala nadležnom izbornom povjerenstvu i prisustvovati predaji istih.

Promatrači imaju pravo na presliku zapisnika o radu biračkog odbora, u pravilu presliku će izraditi Gradsko izbornu povjerenstvo.

PREDSJEDNIK

Vjekoslav Hess, dipl.iur., v.r.